

Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling

Udvalget for Videnskab og Teknologi
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Hermed fremsendes svar på spørgsmål nr. 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160 og 161 (Alm. del) stillet af Udvalget for Videnskab og Teknologi den 13. maj 2008.

4. juni 2008

Med venlig hilsen

Helge Sander

**Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling**

Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vt@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 08-037415
Dok nr. 587523
Side 1/1

Spørgsmål nr. 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160 og 161 stillet af Udvalget for Videnskab og Teknologi den 13. maj 2008 til ministeren for videnskab, teknologi og udvikling (Alm. del).

Spørgsmål 151

Ministeren vil i spm. 58 ikke kommentere, om UNESCO's universitetskriterier er korrekt gengivet i bladet FORSKERforum 212, fordi 'FORSKERforum er en privat udgivelse, hvis indhold ministeren ikke har nogen indflydelse på'. Ministeren bedes oplyse, om det er udtryk for en ny politik, hvor regeringen gerne vil kommentere gengivelser i visse medier f.eks. Berlingske Tidende eller Jyllands-Posten, fordi ministeren her har indflydelse på indholdet. I afkræftende fald bedes redegjort for, hvilke overvejelser, der ellers skulle ligge bag, at ministeren nægter at kommentere indholdet i UNESCO-kriterierne i netop FORSKERforum.

Svar

Forskerforum har for hver udgivelse et ansvarshavende medlem af redaktionen. Denne person er ansvarlig for indholdet af udgivelsen og er dermed også ansvarlig for rigtigheden af gengivelser, citater eller lignende i unavngivne artikler. Andre medier har på samme vis en ansvarshavende person, fx en ansvarshavende chefredaktør.

Jeg er således ikke ansvarlig for rigtigheden af gengivelser i dagblade mv. Jeg vil derfor afholde mig fra at undersøge om private udgivelser gengiver UNESCO's anbefalinger korrekt – uanset om det er Forskerforum, Berlingske Tidende, Jyllands-Posten eller andre.

Spørgsmål 152

Ministeren bedes kommentere, om de i FORSKERforum gengivne frihedskriterier par. 31-32 er korrekt gengivet, og om den danske universitetslov lever op til disse kriterier, når der f.eks. står, at de ansatte 'skal have retten til at vælge majoriteten af medlemmerne i akademiske organer inden for universitetet', jf. par. 31.

Svar

Der henvises til min besvarelse af spørgsmål 151 og min besvarelse af spørgsmål 59, der blev sendt til udvalget den 4. marts 2008.

Af min besvarelse af spørgsmål 59 fremgår det, at der efter universitetsloven er følgende akademiske organer ved danske universiteter: akademisk råd, studienævn og ph.d.-udvalg. I de akademiske organer har det videnskabelige personale flertal. Der er således heller ikke på dette punkt modstrid mellem anbefalingerne fra UNESCO og universitetsloven.

Ministeriet for Videnskab Teknologi og Udvikling

Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vtu@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 08-037415
Dok nr. 587523
Side 1/1

Spørgsmål 153

Ministeren bedes kommentere, om de i FORSKERforum gengivne frihedskriterier par. 31-32 er korrekt gengivet, og om den danske universitetslov lever op til disse kriterier, når der f.eks. står: 'Kollegial beslutningstagning bør omfatte alle beslutninger, som handler om administration og politikker vedr. højere uddannelse, curricula, forskning, udvidelse af arbejdsfelter, allokering af ressourcer og relaterede aktiviteter ...', jf. par. 32.

Svar

Der henvises til min besvarelse af spørgsmål 151 og min besvarelse af spørgsmål 60, der blev sendt til udvalget den 4. marts 2008.

Af min besvarelse af spørgsmål 60 fremgår det, at det i punkt 32 i UNESCO's anbefalinger anføres, at principperne om kollegialitet blandt andet omfatter fælles ansvar, og at alle berørte kan deltage i interne beslutningsorganer. Dette er forudsat i universitetsloven. Jeg finder derfor heller ikke, at der på dette punkt er modstrid mellem universitetsloven og anbefalingerne fra UNESCO.

**Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling**

Side 2/2

Spørgsmål 154

Ministeren bedes bekræfte, at det er korrekt, at regeringen mener, at UNESCOs frihedskriterier er anbefalinger, som er rettet mod universiteter i den 3. verden som led i dansk ulandsbistand, og at anbefalingerne ikke gælder for Danmark, hvorved den danske regering ikke behøver at opfylde kriterierne, jf. DM-formand Ingrid Stages udsagn i FORSKERforum 214.

Svar

UNESCO's anbefalinger om "Status of Higher-Education Teaching Personnel" blev vedtaget i november 1997 og er rettet til medlemslandene, herunder Danmark.

Som tidligere anført mener jeg ikke, at der er modstrid mellem anbefalingerne fra UNESCO og de rammer, der er fastsat for universiteternes arbejde med forskningsfriheden.

Spørgsmål 155

Ministeren bedes bekræfte, at han har udtalt, at han er sikker på, at universitetsloven lever op til alle internationale konventioner og anbefalinger, og ministeren bedes kommentere, om han som konsekvens heraf vil revidere den danske lovgivning, såfremt UNESCO konstaterer, at Danmark ikke lever op til UNESCOs kriterier, jf. DM's klage gengivet i FORSKERforum 214.

Svar

Jeg kan forstå, at DM har indgivet en formel klage til UNESCO, fordi foreningen ikke mener, at Danmark lever op til UNESCO's anbefalinger om forskningsfrihed mm.

Jeg mener ikke, at der er modstrid mellem anbefalingerne fra UNESCO og de rammer, der er fastsat for universiteternes arbejde med forskningsfriheden. Jeg ser derfor frem til UNESCO's behandling af sagen og vil naturligvis inddrage UNESCO's vurdering i det videre arbejde på universitetsområdet.

Spørgsmål 156

Ministeren bedes bekræfte, at der af UNESCOs anbefaling, jf. par. 22 fremgår, at staten skal "sikre en nødvendig balance mellem graden af autonomi og universiteters ansvarlighed (accountability)" og ministeren bedes kommentere, hvorledes dette autonomikrav harmonerer med, at videnskabsministeren, andre ministre med ressorttilknytning m.fl. udefra kan diktere krav til strategier m.m. gennem udviklingskontrakter, og at videnskabsministeren kan diktere strategi, akademiske forhold (eksamensformer, antal ordinære professorater, regler for optagelse af studerende, regler for tilrettelæggelse og indhold af uddannelser m.m.) og hermed i praksis sætte universitetets autonomi ud af kraft, jf. DMs klage gengivet i FORSKERforum 214.

**Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling**

Svar

Side 3/3

Mig bekendt er anbefalingerne ikke kommet i en officiel dansk oversættelse.

Et uddrag af det nævnte punkt lyder: "should ensure a proper balance...". Proper balance kan fx oversættes til en passende eller egnet balance.

Hvad der anses for en passende eller egnet balance, beror på en konkret vurdering. Det er min vurdering, at vi har fundet en passende balance med den nuværende ordning.

Med de mange offentlige midler, som universiteterne forvalter hvert år, er det – med afsæt i universitetsloven – nødvendigt med en vis regulering af universiteternes aktiviteter.

En del af ordningen er, at universitetets bestyrelse indgår en udviklingskontrakt med videnskabsministeren om universitetets samlede virksomhed.

Udviklingskontrakten skal beskrive universitetets strategiske mål, midler og indsatsområder og være centreret om universitetets kerneopgaver. Udviklingskontrakten indgås efter forhandlinger mellem Videnskabsministeriet og det enkelte universitet.

Jeg er ikke enig med DM, der hævder, at udviklingskontrakten reelt sætter størstedelen af det institutionelle selvstyre ud af kraft.

Spørgsmål 157

Ministeren bedes oplyse, om ministeren kan bekræfte professor Peter Harders udlægning af regeringens politik, nemlig at detailstyring af universiteterne ikke har været regeringens hensigt, men er en selvskabt plage, idet universiteterne har

overfortolket politikernes ønske om strategier, rapportering, kontrakter osv. Jf. professorens udtalelser i FORSKERforum 214.

Svar

Det er universiteterne selv, der organiserer det interne arbejde med udviklingskontrakterne. Jeg har tillid til, at universiteterne organiserer de interne processer i forbindelse med udarbejdelse og opfølgning på udviklingskontrakterne, så de understøtter, at medarbejdere på alle niveauer bidrager til at styrke det enkelte universitets præstationer og omdømme.

Spørgsmål 158

Ministeren bedes oplyse, om ministeren er enig i professor Peter Harders udlægning, at strategilægning må reduceres til det punkt, hvor den kun vedrører, hvad der er nødvendigt udadtil og, om ministeren kan støtte professorens revisionsforslag til universitetsloven om, at krav til strategilægning og udviklingskontrakter i universitetsloven bør begrænses til: "De forskningsmæssige strategiplaner må kun gælde de områder, hvor man skal foretage sig noget nyt af hensyn til samfundets krav".

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Side 4/4

Svar

Jeg er uenig i, at "De forskningsmæssige strategiplaner .. kun [må] gælde de områder, hvor man skal foretage sig noget nyt af hensyn til samfundets krav."

Det er ifølge universitetsloven institutlederen, der varetager instituttets daglige ledelse, herunder planlægning og fordeling af arbejdsopgaver.

Institutlederen kan pålægge medarbejdere at løse bestemte opgaver. Når de videnskabelige medarbejdere ikke er pålagt sådanne opgaver, forsker de frit inden for universitetets forskningsstrategiske rammer. Den enkelte forsker har således frihed til at vælge metode, fremgangsmåde og emne inden for universitetets forskningsstrategiske rammer.

Jeg mener, at det vil være u hensigtsmæssigt at indskrænke universiteternes muligheder for strategisk planlægning til kun at omfatte de områder, hvor universiteterne skal foretage sig noget nyt af hensyn til samfundets krav.

Spørgsmål 159

Ministeren bedes i forlængelse af Rigsrevisionens rapport om sikring og udvikling af kvaliteten af universitetsuddannelserne, jf. oversendelse spm. 128, bekræfte, at han er enig i, at udviklingskontrakter for universiteterne skal udvikles til et stærkere, centralt styringsinstrument, og at han er enig med Rigsrevisionen i, at der er for sparsomt med planer for evalueringer af uddannelser m.v. (pkt. 132) og ministeren bedes i givet fald orientere Folketinget om, hvilke konkrete krav han vil stille til universiteterne, hvad angår kvalitetskontrol med uddannelserne.

Svar

Jeg er enig med Rigsrevisionen i, at udviklingskontrakterne er et væsentligt styringsinstrument i relationen mellem universiteterne og Videnskabsministeriet. Jeg er også enig med Rigsrevisionen i, at udviklingskontrakterne er strategiske dokumenter for universiteternes virksomhed, og at kontrakterne ikke skal indeholde detaljerede manualer og facitlister.

Ved udarbejdelsen af universiteternes udviklingskontrakter vil Videnskabsministeriet fortsat arbejde for at sikre, at udviklingskontrakterne indeholder mål for universiteternes kvalitetsarbejde. I den forbindelse er det positivt, at Rigsrevisionen anerkender, at universiteternes udviklingskontrakter i stigende grad indeholder strategiske målsætninger for kvalitetsarbejdet på uddannelsesområdet. Videnskabsministeriet vil i fremtidige forhandlinger med universiteterne om udviklingskontrakterne bestrebe sig på at ramme en passende balance mellem strategiske tilkendegivelser og operationelle målsætninger.

Spørgsmål 160

Ministeren bedes oplyse, om det er i overensstemmelse med dansk forvaltnings-tradition og med universitetsloven, når Rektorkollegiet er omdannet til 'Danske Universiteter' som både omfatter rektorer og bestyrelsespolitikere, når det af universitetsloven fremgår, at bestyrelsen er øverste (politiske) myndighed for universitetet og, at rektor varetager den daglige (administrative) ledelse af universitetet.

Svar

Danske Universiteter er et interesseforum bestående af blandt andre bestyrelsesformændene og rektorerne for landets universiteter. Danske Universiteter, der drives på et almindeligt foreningsretligt grundlag, er ikke en del af den offentlige forvaltning og reguleres ikke af universitetsloven.

Danske Universiteter og universiteterne er således forskellige juridiske konstruktioner, der som udgangspunkt intet har med hinanden at gøre.

Der er derfor ikke tale om, at der ved etableringen af Danske Universiteter er ændret ved de for universiteterne gældende kompetenceregler, der fremgår af universitetsloven.

Spørgsmål 161

Ministeren bedes kommentere om Danske Universiteter er en sammensmeltning af det politiske og det administrative niveau, således at der ikke længere er tale om, at disse kan agere uafhængigt af hinanden med hver sine funktioner: "Rektorerne kan ikke længere optræde som et autonomt forum, som 'administrativ interessegruppe' og kan dermed ikke repræsentere organisationen nedad", jf. lektor Anita Mac i FORSKERforum 215.

Svar

Der henvises til min besvarelse af spørgsmål 160.

Jeg finder det hensigtsmæssigt og positivt, at der er etableret et forum, hvor universiteternes bestyrelsesformænd og rektorer kan drøfte forhold af interesse for universiteterne.

Det er i øvrigt op til de deltagende parter i Danske Universiteter at bestemme, hvordan de organisatorisk vil opbygge dette interesseforum.

**Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling**

Side 6/6